

УХВАЛА
Іменем України

04 листопада 2024 року

Слідчий суддя Жовтневого районного суду м. Дніпропетровська Куць О.О.,

за участю секретаря судового засідання Сідельника Є.В.,
начальника Нікольського відділу Маріупольської окружної прокуратури Донецької області – Яцко Н.М.,
захисника – адвоката Рудої О.О.,

розглянувши у відкритому судовому засіданні в залі Жовтневого районного суду міста Дніпропетровська клопотання начальника Нікольського відділу Маріупольської окружної прокуратури Донецької області - Яцко Надії Миколаївни про здійснення спеціального досудового розслідування, внесеного до Єдиного реєстру досудових розслідувань за № 2202405000002003 від 04 липня 2024 року, за підозрою Серьоженка Олександра Анатолійовича, 17 березня 1965 року народження, громадянина України, уродженця міста Горлівка Донецької області, який зареєстрований та проживає за адресою: Донецька область, м. Горлівка, вул. Великан, буд. 45, кв. 16, у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 111-1 КК України,

ВСТАНОВИВ:

Начальник Нікольського відділу Маріупольської окружної прокуратури Донецької області Яцко Н.М. звернулася до суду з клопотанням про надання дозволу на здійснення спеціального досудового розслідування.

Клопотання мотивовано тим, що у провадженні Маріупольської окружної прокуратури Донецької області знаходиться кримінальне провадження за № 2202405000002003 від 04 липня 2024 року, за підозрою Серьоженка Олександра Анатолійовича, 17 березня 1965 року народження, у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 111-1 КК України.

У ході досудового розслідування встановлено, що протягом 2023 року громадянин України Серьоженко О.А., перебуваючи на тимчасово окупованій території Донецької області, діючи умисно, всупереч інтересам держави України, її суверенітету та територіальній цілісності, з ідеологічних мотивів, підтримуючи воєнну агресію РФ на території України, переслідуючи єдиний кримінально протиправний намір, направлений на сприяння державі-агресору Російській Федерації в посиленні заходів тимчасової окупації населених пунктів Донецької області добровільно, зареєструвався кандидатом у депутати так званої «народної ради Донецької народної республіки» від «Ліберально-демократичної партії Росії — ЛДПР», з метою бути обраним до вказаного органу окупаційної влади. Вибори на території тимчасово окупованої території Донецької області в «народний совет» Донецької народної республіки були проведені відповідно до російського законодавства та відбувались з 08 по 10 вересня 2023 року.

Рішенням так званої «Виборчої комісії Донецької народної республіки» від 11 вересня 2023 року № 38/222 проголошено результати виборів депутатів до так званої «народної ради Донецької народної республіки першого скликання, у якому зазначено «визнати вибори депутатів народної ради Донецької народної республіки першого скликання такими, що відбулися і дієкими».

Відповідно до «Постановлення избирательной комиссии ДНР» («Постанови виборчої комісії ДНР») від 15 вересня 2023 року № 39/226 мовою оригіналу «О передаче вакантного мандата депутата Народного совета ДНР первого созыва Сергеенко Александру Анатольевичу зарегистрированному кандидату из списков кандидатов, выдвинутому избирательным объединением «Донецкое региональное отделение Политической партии ЛДПР – Либерально-демократической партии россии» («Про передачу вакантного мандата депутата Народної ради ДНР першого скликання Серьоженку Олександр Анатолійовичу зареєстрованому кандидату зі списків кандидатів, висунутих виборчим об'єднанням «Донецьке регіональне відділення Політичної партії ЛДПР – Ліберально-демократичної партії Росії») «являти вакантним депутатський мандат народної ради Донецької народної республіки першого скликання Слуцького Леоніда Едуардовича, та передачу звітливий мандат зареєстрованого кандидата в депутати народної ради ДНР першого скликання Серьоженку Олександр Анатолійовичу».

Згідно з «Постановленням избирательной комиссии Донецкой народной республики» («Постановою виборчої комісії Донецької народної республіки») № 39/227 «О регистрации избранных депутатов народного совета ДНР первого созыва» («Про реєстрацію обраних депутатів народної ради ДНР першого скликання») від 15 вересня 2023 року зареєстровано депутатів народної ради Донецької народної республіки першого скликання, обраних у складі списків кандидатів, допущених до розподілу депутатських мандатів виборчого об'єднання «Донецький регіональний відділ Політичної партії ЛДПР – Ліберально-демократичної партії Росії», в тому числі під номером 6 – Серьоженка Олександра Анатолійовича.

Отже, Серьоженко Олександр Анатолійович, маючи злочинний умисел на сприяння державі агресору Російській Федерації в посиленні заходів тимчасової окупації населених пунктів Донецької області, добровільно, без фізичного примусу, за результатами так званих «виборів» обраний «депутатом» до незаконного органу влади, а саме до «народного совета Донецкой народной республики первого созыва».

Не пізніше 20 жовтня 2023 року Серьоженко О.А., перебуваючи на території м. Донецька, за адресою: вулиця Артема, буд. 97, будучи депутатом Народної ради Донецької народної республіки від «Донецьке регіональне відділення Політичної партії ЛДПР – Ліберально-демократичної партії Росії» приступив до виконання своїх депутатських обов'язків, взявши участь у проведенні першого засідання народної ради Донецької народної республіки. Крім того, «Постановою народної ради Донецької народної республіки № 44-ПНС «Про складі комітетів народної ради Донецької народної республіки» від 20 вересня 2023 року затверджено складі комітетів народної ради Донецької народної республіки, в тому числі «Комітет з охорони здоров'я, охорони материнства та дитинства» до складу якого обрано Серьоженка О.А., як заступника голови комітету.

Надалі, 20 квітня 2024 року, діючи як обраний так званий «депутат народного совета Донецкой народной республики первого созыва», на виконання цілей, завдань та функцій так званого «народного совета Донецкой народной республики», в тому числі для забезпечення його стабільної діяльності, та з метою формування думки серед населення і світової спільноти щодо легітимності «ДНР» та пропагандистської роботи з популяризації безпосередньої діяльності «Народного совета» провів прийом громадян в громадській приймальні «Горлівське відділення ЛДПР» в м. Горлівка.

Таким чином, громадянин України Серьоженко Олександр Анатолійович, 17 березня 1965 року народження, підозрюється у колабораційній діяльності, тобто у добровільному обранні до незаконних органів влади, створених на тимчасово окупованій території, у тому числі в окупаційній адміністрації держави-агресора на тимчасово окупованій території, тобто у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 111-1 КК України.

У зв'язку зі збройною агресією Російської Федерації, воєнним станом в Україні, захопленням території Маріупольського району Донецької області, проведенням бойових дій, беручи до уваги те, що існують достатні підстави вважати, що Серьоженко О.А. перебуває на тимчасово окупованій території України та обгрунтовано неможливість вручити повістку про виклик особи, з дотриманням вимог ст. ст. 111, 135, 278 КПК України 22 жовтня 2024 року в газеті «Урядовий кур'єр» № 214, яка є засобом масової інформації державної сфери розповсюдження, та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора опубліковано повідомлення про підозру – Серьоженку О.А. та повістки про виклик підозрюваного на 28 жовтня 2024 року № 3-09 гвд. 00 хв.

до 14 год. 00 хв., 29 жовтня 2024 року з 09 год. 00 хв. до 14 год. 00 хв., 30 жовтня 2024 року з 09 год. 00 хв. до 14 год. 00 хв., до Маріупольської окружної прокуратури Донецької області прокуратури для проведення слідчих та процесуальних дій у кримінальному провадженні, отримання письмового повідомлення про підозру у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 111-1 КК України, дониту підозрюваного, тощо.

Жодного разу у призначенні час та місце громадянин України Серьоженко О.А. не з'явився, про неможливість та причини неприбуття не повідомив. Крім цього, 22 жовтня 2024 року, письмове повідомлення про підозру Серьоженку О.А., з дотриманням вимог ст. ст. 111, 135, 278 КПК України, вручено захиснику Серьоженка О.А. – адвокату Рудій О.О.

Отже, 22 жовтня 2024 року у вказаному кримінальному провадженні Серьоженко О.А., 17 березня 1965 року народження, набув статусу підозрюваного у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 111-1 КК України.

Враховуючи той факт, що місце знаходження підозрюваного на підконтрольній Українській владі території не встановлено, за-викликом останній не прибув та про причини неможливості прибуття не повідомив, постановою від 31 жовтня 2024 року на підставі ст. 281 КПК України підозрюваного Серьоженка О.А. оголошено в розшук.

Відтак Серьоженко О.А. обгрунтовано підозрюється у вчиненні кримінального правопорушення, передбаченого ч.5 ст. 111 КК України, та переховується від органів слідства з метою ухилення від кримінальної відповідальності, перебуваючи на окупованій території, а тому прокурор змушена звернутись до суду з клопотанням про здійснення спеціального досудового розслідування.

Прокурор у судовому засіданні підтримала клопотання та просила ухвалити рішення, яким надати дозвіл на здійснення спеціального досудового розслідування з підстав, зазначених у клопотанні.

Захисник у судовому засіданні просила відмовити у задоволенні заявленого прокурором клопотання про здійснення спеціального досудового розслідування, посилаючись на його необґрунтованість.

Вислухавши думку прокурора, захисника, вивчивши клопотання та дослідивши долучені до нього документи, слідчий суддя вважає, що клопотання підлягає задоволенню з наступних підстав.

Відповідно до ч. 6 ст. 193 КПК України слідчий суддя, суд розглядає клопотання про обрання запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою та може обрати такий запобіжний захід за відсутності підозрюваного, обвинуваченого лише у разі доведення прокурором наявності підстав, передбачених статтею 177 цього Кодексу, а також наявності достатніх підстав вважати, що підозрюваний, обвинувачений вийхав та/або перебуває на тимчасово окупованій території України, території держави, визнаній Верховною Радою України державою-агресором, та/або оголошений у міжнародний розшук. У такому разі після затримання особи і не пізніш як через сорок вісім годин з часу її доставки до місця кримінального провадження слідчий суддя, суд за участю підозрюваного, обвинуваченого розглядає питання про застосування обраного запобіжного заходу у вигляді тримання під вартою або його зміну на більш м'який запобіжний захід, про що постановляє ухвалу.

Наявність обгрунтованої підозри Серьоженка О.А. у вчиненні інкримінованого йому кримінального правопорушення, передбаченого ч. 5 ст. 111-1 КК України, повністю підтверджується зібраними у кримінальному провадженні доказами, а саме: матеріалами, зібраними оперативними підрозділами, а саме: повідомлення про вчинене кримінальне правопорушення та рапортом про протиправне діяння Серьоженка О.А.; протоколом огляду від 24 вересня 2024 року, а саме публікації від 20 квітня 2024 року під назвою «Сьогодні, 20 апреля по поручению Председателя ЛДПР Леонида Слуцкого по всей в стране состоялся всероссийский приём граждан.» на сторінці «ЛДПР | ДНР | РОССИЯ», під час якого вказано та оглянуто фотозображення за участі особи, чоловічої статі, зовні схожої на громадянина України Серьоженка Олександра Анатолійовича, 17.03.1965 р.н.; протоколом огляду від 24 вересня 2024 року, а саме публікації під назвою «Горловское отделение ЛДПР поздравляет Горловчан с Новым 2024 годом!» від 31 грудня 2023 року на сайті «ВКонтакте», на сторінці «ЛДПР ГОРЛОВКА | ДНРРОССИЯ», що за посиланням: https://vk.com/wall-217107807_6667?uclid=1userfbjns170875956, в ході огляду виявлено вказані документи та текст наступного змісту: «Горловское отделение ЛДПР поздравляет горловчан с Новым 2024 годом! Депутат Народного Совета ДНР Серёженко Александр Анатольевич, заместитель председателя

Горловського городского совета Шубин Евгений Витальевич и помощник депутата Народного Совета ДНР Атамалян Артур Гариикович поздравили жителей Горловки с наступающими праздниками—Новым Годом и Рождеством Христовым!»;

- протоколом огляду від 24 вересня 2024 року публікації під назвою мовою оригіналу «Постановление «О составях комитетов Народного Совета Донецкой Народной Республики», де виявлено «Комітет з охорони здоров'я, охорони материнства та дитинства» до складу якого обрано Серьоженка О.А. як засступника голови комітету»;

- висновком судової портретної експертизи № СЕ-19/113-24/5666-ФП від 11 жовтня 2024 року»;

- іншими матеріалами досудового розслідування в загальній сукупності (а.м. 11-134).

Таким чином, Серьоженко Олександр Анатолійович, 17 березня 1965 року народження, обгрунтовано підозрюється у колабораційній діяльності, тобто у добровільному обранні до незаконних органів влади, створених на тимчасово окупованій території, у тому числі в окупаційній адміністрації держави-агресора на тимчасово окупованій території, тобто у скоєнні кримінального правопорушення, передбаченого ч.5 ст. 111-1 КК України.

Відповідно до ч. 2 ст. 297-1 КПК України, спеціальне досудове розслідування здійснюється на підставі ухвали слідчого судді у кримінальному провадженні щодо злочинів, зокрема передбачених статтями 111-1 Кримінального кодексу України, стосовно підозрюваного, який перебуває від органів слідства та суду на тимчасово окупованій території України, на території держави, визнаної Верховною Радою України державо-агресором, з метою ухилення від кримінальної відповідальності та/або оголошений у міжнародний розшук.

Враховуючи те, що підозрюваний належним чином викликався для повідомлення про підозру та проведення процесуальних дій у спосіб, передбачений законом, а саме через засоби масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на сайті Офісу Генерального прокурора, проте не з'явився у призначений час та не повідомив про причини неприбуття, та перебуває на тимчасово окупованій території, необхідно вважати, що підозрюваний Серьоженко О.А. перебуває від органів слідства на тимчасово окупованій території України з метою ухилення від кримінальної відповідальності.

Відомості про перебування підозрюваного підтверджуються опублікованими повістками про виклик, опублікованими в газеті «Урядовий кур'єр» та на офіційному веб-сайті Офісу Генерального прокурора.

Підозрюваний належним чином викликався для вручення повідомлення про підозру та проведення слідчих і процесуальних дій у спосіб передбачений законом, а саме, через засоби масової інформації загальнодержавної сфери розповсюдження та на сайті офісу Генерального прокурора, проте не з'явився у призначений час та не повідомив про причини неприбуття.

Беручи до уваги той факт, що Серьоженко О.А. проживає та перебуває на території, яка на цей час не підлягає контролю владі України, оскільки тимчасово окупована РФ та незаконними збройними формуваннями, є підстави вважати, що підозрюваний перебуває від органів досудового слідства на тимчасово окупованій території України, з метою ухилення від кримінальної відповідальності.

Відповідно до п. 7 ч. ст. 1-1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України», 15 квітня 2014 року № 1207-VII, - тимчасово окупована Російською Федерацією територія України (тимчасово окупована територія) - це частини території України, в межах яких збройні формування Російської Федерації та окупаційна адміністрація Російської Федерації встановили та здійснюють фактичний контроль або в межах яких збройні формування Російської Федерації встановили та здійснюють загальний контроль з метою встановлення окупаційної адміністрації Російської Федерації».

Статтею 3 Закону встановлено перелік територій, які вважаються «тимчасово окупованою територією». Такою територією визначається:

1) сухопутна територія тимчасово окупованих Російською Федерацією територій України, водні об'єкти або їх частини, що знаходяться на цих територіях;

2) внутрішні морські води і територіальне море України навколо Кримського півострова, територія виключної (морської) економічної зони України вздовж узбережжя Кримського півострова та прилеглого до узбережжя континентального шельфу України, внутрішні морські води, прилеглі до сухопутної території інших тимчасово окупованих Російською Федерацією

територій України, на які поширюється юрисдикція органів державної влади України відповідно до норм міжнародного права, Конституції та законів України;

3) інша сухопутна територія України, внутрішні морські води і територіальне море України, визнані в умовах воєнного стану тимчасово окупованими рішенням Ради національної безпеки і оборони України, ввезеним у дію указом Президента України.

Аналіз вказаних положень Закону свідчить, що існує декілька підстав та способів віднесення певних територій держави до категорії тимчасово окупованих.

Так, виходячи з положень п. 1 ч. 1 ст. 3 та п. 7 ч. 1 ст. 1-1 Закону, будь-яка частина території України набуває статусу тимчасово окупованої території за наявності у неї певних ознак, визначених Законом, і при цьому у даному випадку Закон не вимагає проходження будь-яких додаткових процедур або прийняття додаткових нормативно-правових актів для встановлення факту окупації.

Відповідно до п.п. 6, 7 ч. 1 ст. 11 Закону України «Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України» окупаційна адміністрація Російської Федерації - сукупність державних органів і структур Російської Федерації, функціонально відповідальних за управління тимчасово окупованими територіями та підконтрольних Російській Федерації самопроголошених органів, які узагупували виконання владних повноважень на тимчасово окупованих територіях та які виконували чи виконують властиві органам державної влади чи органам місцевого самоврядування функції на тимчасово окупованій території України, в тому числі органи, організації, підприємства та установи, включаючи правоохоронні та судові органи, нотаріусів та суб'єктів адміністративних послуг.

Тимчасово окупована територія - це частини території України, в межах яких збройні формування Російської Федерації та окупаційна адміністрація Російської Федерації встановили та здійснюють фактичний контроль або в межах яких збройні формування Російської Федерації встановили та здійснюють фактичний контроль з метою встановлення окупаційної адміністрації Російської Федерації.

Згідно з ст. 42 IV Конвенції про закони і звичай війни на суходолі та додаток до неї: положення про закони і звичай війни на суходолі (1907 року) територія визнається окупованою, якщо вона фактично перебуває під владою армії супротивника.

Згідно з Розпорядженням Кабінету міністрів України № 1085 – р від 07 листопада 2014 року «Про затвердження переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади тимчасово не здійснюють свої повноваження, та переліку населених пунктів, що розташовані на лінії зіткнення» зі змінами, внесеними Розпорядженням Кабінету міністрів України № 428 – р від 05 травня 2015 року, місто Горлівка Донецької області входить до переліку населених пунктів, на території яких органи державної влади України тимчасово не здійснюють свої повноваження.

Завданнями кримінального провадження є захист особи, суспільства та держави від кримінальних правопорушень, охорона прав, свобод та законних інтересів учасників кримінального провадження, а також забезпечення швидкого, повного та неупередженого розслідування і судового розгляду з тим, щоб кожний, хто вчинив кримінальне правопорушення, був притягнутий до відповідальності в міру своєї вини, жоден невинуватий не був обвинувачений або засуджений, жодна особа не була піддана необґрунтованому процесуальному примусу і щоб до кожного учасника кримінального провадження була застосована належна правова процедура (ч. 1 ст. 2 КПК України).

Спеціальне досудове розслідування (in absentia) здійснюється стосовно одного чи декількох підозрюваних згідно із загальними правилами досудового розслідування, передбаченими цим Кодексом, з урахуванням положень глави 24-1 (ч. 1 ст. 297-1 КПК України).

Наведені обставини унеможливають завершення досудового розслідування без проведення спеціального досудового розслідування, оскільки підозрюваний перебуває на тимчасово окупованій території та переходується там від органів досудового розслідування. Враховуючи наведене, з метою досягнення завдання кримінального провадження, дотримання належної правової процедури, необхідним вбачається надання дозволу на проведення спеціального досудового розслідування.

Наведені положення КПК України щодо можливості проведення спеціального досудового розслідування повністю узгоджуються з діючою Європейського судового

Згідно з ч. 5 ст. 139 КПК України ухилення від явки на виклик слідчого, прокурора чи судовий виклик слідчого судді, суду (неприсуття на виклик без поважних причин) біля двох

